

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Întreprinderea Individuală „Baraș Boris”, reprezentată de avocatul Marin Popa,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Individuală „Baraș Boris” împotriva Primăriei comunei Lăpușna, intervenient accesoriu Consiliul local al comunei Lăpușna cu privire la încasarea prejudiciului material, a profitului ratat, a dobânzii de întârziere, a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Întreprinderea Individuală „Baraș Boris” și s-a menținut hotărârea din 06 mai 2022 a Judecătoria Hîncești, sediul Central,

Dosarul nr. 2rac-53/23

NR. PIGD 2-21080245-01-2rac-22022023

Admisibilitatea recursului depus până la 1 septembrie 2023; Art. 432 din Codul de procedură civilă (versiunea până la 1 septembrie 2023); Temeiurile recursului, Temeiurile inadmisibilității recursului
--

Judecătoria Hîncești, sediul Central (jud. E. Bulat)
Curtea de Apel Chișinău (jud. AM. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhanci)

05 martie 2025

Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de
Întreprinderea Individuală „Baraș Boris”, reprezentată de avocatul Marin
Popa,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Ion Malanciuc,
Diana Stănilă, *judecători*,

ÎN FAPT

1. La 28 mai 2021 Întreprinderea Individuală „Baraș Boris” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei comunei Lăpușna, intervenient accesoriu Consiliul local al comunei Lăpușna cu privire la încasarea prejudiciului material, a profitului ratat, a dobânzii de întârziere, a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 12 decembrie 2019, potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. 13044, a devenit proprietarul bunurilor imobile constituite din teren pentru construcție cu numărul cadastral xxxxx, clădire administrativă și construcții accesorii cu numerele cadastrale xxxxx, xxxxx și xxxxx amplasate în comuna xxxxx Astfel, odată cu încheierea contractului nominalizat, a fost absolvit de dreptul său de a se folosi de proprietatea sa, cât și de a decide după bunul său plac prin darea imobilelor în locațiune sau comodat, în vederea obținerii de profit, din motivul că Primăria comunei Lăpușna, samovolnic, ilegal deținea ocupat bunurile sus menționate, nedorind să le elibereze sau după caz, să încheie contract de locațiune sau de comodat.

3. Reclamanta a menționat că, urmare a expedierii în adresa Primăriei comunei Lăpușna, cât și Consiliului local al comunei Lăpușna, a nenumăratelor solicitări privind încheierea contractului de locațiune sau de comodat asupra imobilului cu achitarea chiriei solicitate, sau după caz, de a elibera imobilele sus vizate, administrația publică locală nu a întreprins nici o măsură, continuând astfel până la finele anului 2020, să ocupe samovolnic toate bunurile imobile, acțiuni prin care întreprinderii i-a fost cauzat un prejudiciu material și moral considerabil.

4. În context, Întreprinderea Individuală „Baraș Boris” a subliniat că în vederea ocupării abuzive de către Primăria comunei Lăpușna a imobilelor cu numerele cadastrale xxxxx, xxxxx, xxxxx și xxxxx, amplasate în comuna xxxxx, a fost nevoită să încheie un contract cu Biroul Individual al Mediatorului „Stegărescu Gheorghe” în vederea inițierii procedurii de mediere. În baza acestui fapt, prin intermediul Biroului Individual al Mediatorului „Stegărescu Gheorghe”, a fost încheiată tranzacția dintre întreprinderea reclamantă și Societatea pe Acțiuni „Agrolapprod”, aferentă la eliberarea benevolă de către ultimul, a tuturor persoanelor precum și a bunurilor acestora din clădirea administrativă cu suprafața de 374,7 m² cu numărul cadastral xxxxx, din construcția accesorie cu suprafața de 38,8 m² cu numărul cadastral xxxxx, din construcția accesorie cu suprafața de 14,4

m², precum și terenul pentru construcție cu suprafața de 0,1233 ha cu numărul cadastral xxxxx, suportând în acest sens cheltuieli în mărime de 4 000 de lei.

5. A mai indicat că, s-a adresat în instanța de judecată în vederea solicitării evacuării forțate a Primăriei comunei Lăpușna și Consiliului local al comunei Lăpușna, iar la examinarea litigiului a fost antrenat un avocat cu care a fost încheiat contractul de acordare a serviciilor juridice, ulterior, s-a adresat către executorul judecătoresc Nicolae Pașa cu solicitarea implementării/executării titlului executoriu cu privire la evacuarea personalului Primăriei comunei Lăpușna și a Consiliului local al comunei Lăpușna, cât și a obiectelor din interior, fapt pentru care, la fel au fost suportate cheltuieli în mărime de 20 000 de lei.

6. Reclamanta a explicat că a mai fost nevoită să suporte și cheltuieli în vederea contractării agenției de pază „VVS Grup Security” Sometate cu Răspundere Limitată, suportând astfel cheltuieli în mărime de 5 000 de lei.

7. A precizat că, la data de 27 februarie 2020, având calitatea de proprietar al bunurilor imobile amplasate în raionul xxxxx, comuna xxxxx, a depus în adresa Primăriei comunei Lăpușna solicitare, prin care a solicitat eliberarea spațiului de la agenda locală, unde se desfășoară ședințele consiliului local, beciul sub agenda locală, garajul, spațiul de ardezie, în care se păstrează lemnele, totodată fiind solicitată asigurarea accesului spre garaj, care aparține cu drept de proprietate întreprinderii, porțiunea amplasată între poartă și hotarul terenului. Însă, cererea nu a fost soluționată de către pârât, astfel fiind încălcat dreptul la proprietate.

8. A relevat că la data de 23 martie 2020 s-a adresat repetat către Primăria comunei Lăpușna cu somație, solicitând ultimului eliberarea bunurilor imobile constituite din clădirea administrativă cu suprafața de 349,7 m² cu numărul cadastral xxxxx, construcția accesorie cu suprafața de 38,8 m² cu numărul cadastral xxxxx, construcția accesorie cu suprafața de 14,4 m², precum și terenul pentru construcție cu suprafața de 0,1233 ha cu numărul cadastral xxxxx, însă Primăria comunei Lăpușna și Consiliul local al comunei Lăpușna, prin refuzul de a elibera, prin nedorință și eschivarea de a încheia un contract de locațiune, pe perioada 01 ianuarie 2020- 31 decembrie 2020 i-a cauzat un prejudiciu material sub forma unui venit ratat în mărime de 4 938,9 de Euro, echivalentul a 106 186 de lei MDL, fapt constatat prin Raportul de evaluare nr. 0142 din 15 mai 2020 efectuat de către Compania de Evaluare și Expertiză „Muscat” Sometate cu Răspundere Limitată, potrivit căruia plata pentru chiria bunurilor imobile aflate în prezentul litigiu, a fost estimată la suma de 441 de Euro/lunar.

9. A afirmat că a suportat un prejudiciu material în sumă de 106 264 de lei cu titlu de chirie a clădirii ocupate de Primăria comunei Lăpușna, suma de 29 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru contractarea mediatorului, executorului judecătoresc cât și a pazei clădirii administrative, în total suma de 135 264 de lei.

10. Totodată, a invocat că urmare a acțiunilor Primăriei comunei Lăpușna, produse prin deposedarea de proprietatea reclamantei cât și a membrilor săi de familie, pe perioada unui an de zile, prin ocuparea abuzivă și samovolnică a bunurilor imobile constituite din clădirea administrativă cu suprafața de 349,7 m² cu numărul cadastral xxxxx, construcția accesorie cu suprafața de 38,8 m² cu numărul cadastral xxxxx, construcția accesorie cu suprafața de 14,4 m², precum și

terenul pentru construcție cu suprafața de 0,1233 ha cu numărul cadastral xxxxx, impunându-i să se adreseze diferitor autorități în vederea soluționării cazului, suportând astfel, cheltuieli materiale, care, deși fiind proprietar de bună credință nu trebuia să suporte acele cheltuieli sub nici o formă la adresările de nenumărate ori către Primăria comunei Lăpușna de a întreprinde măsuri în scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă și în termeni cât mai restrânși, au fost supuși unui tratament inuman prin abuz psihologic pe marginea retrăirilor sufletești zilnice, fiindu-le cauzate suferințe psihice și morale enorme ce sunt estimate în mărimi de 50 000 de lei.

11. Reclamanta a specificat că la data de 20 aprilie 2021, prin intermediul administratorului Boris Baraș s-a adresat către Primăria comunei Lăpușna și Consiliul local al comunei Lăpușna cu cerere prealabilă în vederea soluționării cazului pe cale amiabilă, acordându-i ultimului un termen de 10 zile, cererea în cauză fiind înregistrată la Primărie, a rămas fără executare și răspuns până la moment, aceasta eschivându-se de răspuns la cerere, reclamantul fiind impus de a se adresa instanței de judecată cu prezenta acțiune.

12. A mai comunicat că în scopul reprezentării intereselor sale, a fost încheiat un contract de acordare a asistenței juridice cu avocatul Marin Popa, iar costul serviciilor juridice prestate de către ultimul și a volumului efectiv de lucru conform contractului a fost estimat la suma de 10 000 de lei, sumă care la fel urmează a fi încasată din contul Primăriei comunei Lăpușna.

13. În drept, reclamanta și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 14, 581, 936, 1998 din Codul civil și art. 96, 166, 167 din Codul de procedură civilă.

14. Reclamanta Întreprinderea Individuală „Baraș Boris” a solicitat încasarea din contul Primăriei comunei Lăpușna în beneficiul său a sumei de 106 186 de lei cu titlu de venit ratat cât și cu titlu de compensare a prejudiciului cauzat prin folosirea abuzivă a bunurilor imobile, constituite din teren pentru construcție cu numărul cadastral xxxxx, clădire administrativă și construcții accesorii cu numerele cadastrale xxxxx, xxxxx și xxxxx amplasate în comuna xxxxx; a cheltuielilor pentru contractarea mediatorului, executorului judecătoresc cât și a pazei clădirii administrative în sumă de 29 000 de lei; a dobânzii de întârziere în mărime de 9 017,51 de lei; a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 10 000 de lei; a prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei; a cheltuielilor legate de plata taxei de stat în mărime de 5 826 de lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

15. Prin hotărârea din 06 mai 2022 a Judecătoriei Hâncești, sediul Central a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de către Întreprinderea Individuală „Baraș Boris”.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

16. Nefiind de acord cu hotărârea din 06 mai 2022 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, la data de 25 mai 2022, în termenul prevăzut de lege, ÎI „Baraș Boris” a contestat-o cu apel.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

17. Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Întreprinderea Individuală „Baraș Boris” și s-a menținut hotărârea din 06 mai 2022 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central.

18. Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a determinat faptul că între Întreprinderea Individuală „Baraș Boris” și Primăria comunei Lăpușna sau Consiliul local Lăpușna nu au fost încheiate careva acte juridice, din care ar rezulta sau ar lua naștere obligația pârâtului față de reclamant pentru achitarea chiriei.

19. La fel, instanța ierarhic inferioară a atestat ca fiind justă și întemeiată soluția primei instanțe, potrivit căreia Întreprinderea Individuală „Baraș Boris” nu a respectat regulile probațiunii și nu a demonstrat profitul ratat. Or, sarcina probațiunii existenței, precum și a mărimii profitului ratat, revine reclamantului, care trebuie să demonstreze că ar fi putut și ar fi trebuit să obțină anumite venituri.

20. Astfel, instanța de apel a menționat că, reclamantul Întreprinderea Individuală „Baraș Boris” a eșuat în realizarea obligației sale de a proba existența și mărimea profitului ratat, ignorând prevederile art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, or, în speță, întreprinderea nu a prezentat vreo probă ce ar confirma posibilitatea obiectivă și reală a obținerii unor venituri, iar în asemenea circumstanțe instanța este în imposibilitatea de a cuantifica despăgubirea Întreprinderii Individuale „Baraș Boris”.

21. Instanța de apel a punctat că venitul ratat nu poate fi calculat ca fiind ceva iluzoriu și care ar fi un rezultat cert și dependent de activitatea de întreprinzător nedesfășurată anterior. Or, pentru a putea încasa careva sume cu titlu de profit/venit ratat, reclamantul trebuia să aducă probe că, ca consecință a activității sale, a găsit clienți și cu aceștia au fost încheiate contracte de arendă a bunurilor imobile - clădire administrativă cu numărul cadastral xxxxx și construcțiile accesorii cu numerele cadastrale xxxxx, xxxxx și xxxxx.

22. Instanța inferioară a stabilit potrivit materialelor cauzei, și anume dosarului de inventarie tehnică că, în imobilul cu numărul cadastral xxxxx, clădire administrativă și construcții accesorii cu numerele cadastrale xxxxx, xxxxx și xxxxx în afară de Primăria comunei Lăpușna și Consiliul local Lăpușna se mai află doi agenți economici și anume Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” și Societatea pe Acțiuni „Agrolapprod”, nefiind stabilit ce suprafață anume este folosită de către Primăria comunei Lăpușna.

23. Conform raportului de evaluare nr. 0142 din 15 mai 2020, clădirea administrativă cu construcții accesorii și teren aferent, plata lunară a chiriei la preț de piață constituie 8 593 lei sau 441 Euro, fără a fi delimitate suprafețele fiecărui

agent economic, astfel, instanța este în imposibilitatea de a cuantifica și individualiza despăgubirea Î.I. „Baraș Boris”.

24. Cu referire la pretențiile Î.I. „Baraș Boris” privind încasarea cheltuielilor pentru contractarea mediatorului, executorului judecătoresc, cât și a pazei clădirii administrative în mărime de 29 000 lei, Colegiul atestă că cheltuielile invocate nu au fost suportate întru rezolvarea litigiului dintre Î.I. „Baraș Boris” și Primăria comunei Lăpușna. Or, după cum rezultă din materialele dosarului, la 03 iulie 2020 în fața mediatorului Stegarescu Gheorghe, părțile medierii Î.I. „Baraș Boris” și S.A. „Agrolapprod” au încheiat contractul de mediere nr. 148/2020 și tranzacția de împăcare nr. 327/2020, fiind confirmată prin încheierea Judecătorei Hâncești din 24 august 2020.

25. Instanța de apel a conchis că, cheltuielile pentru contractarea mediatorului, executorului judecătoresc, cât și a pazei clădirii administrative în mărime de 29 000 lei se referă la un alt litigiu dintre Î.I. „Baraș Boris” și S.A. „Agrolapprod”, și nicidecum nu pot fi puse în sarcina Primăriei comunei Lăpușna, or, ultima nu a deținut calitate de parte a tranzacției de împăcare prin mediere, și nici nu a deținut calitatea de parte sau participant al procedurii civile de confirmare a tranzacției.

26. Totodată, verificând legalitatea hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel, Curtea de Apel Chișinău a apreciat că instanța de fond întemeiat a constatat că pretenția cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime de 29 000 lei, urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată. Or, în lipsa unor probe ce ar confirma cauzarea cheltuielilor pentru contractarea mediatorului, executorului judecătoresc, cât și a pazei clădirii administrative, pretențiile Î.I. „Baraș Boris” cu privire la încasarea sumei de 29 000 lei poartă caracter declarativ și sunt neîntemeiate, cu toate că reclamantei i-a fost acordată posibilitatea în vederea prezentării probelor care ar confirma temeinicia acestei pretenții.

27. În aceste circumstanțe, instanța de apel a stabilit că instanța de fond întemeiat a respins și pretențiile subsecvente cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

28. Curtea de apel Chișinău a concluzionat că întemeiat s-a respins și pretenția privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei, or, după cum rezultă din prevederile art. 1998 alin. (1) și art. 2036 alin. (1) Cod civil, prejudiciul moral se repară doar în cazurile prevăzute de lege. Astfel, numai în cazurile expres prevăzute de lege se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale.

29. În acest sens, instanța de apel a menționat că pentru situația din speță, legiuitorul nu a prevăzut expres repararea prejudiciului moral și totodată Î.I. „Baraș Boris” nu a prezentat probe care ar confirma, că a avut de suferit în urma unor pretinse acțiuni ale Primăriei comunei Lăpușna, motiv din care această pretenție înaintată de către Î.I. „Baraș Boris” a fost apreciată ca neîntemeiată.

30. În acest context, instanța de apel, indicând prevederile art. 94 alin. (1) CPC, a menținut hotărârea instanței de fond și în partea cheltuielilor de judecată, or soarta cerinței secundare poartă soarta cerinței de bază.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

31. La 06 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Întreprinderea Individuală „Baraș Boris”, reprezentată de avocatul Marin Popa, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

32. În argumentarea cererii de recurs recurentul a invocat că consideră hotărârea instanței de fond și decizia instanței de apel ca fiind neîntemeiate și ilegale, or instanțele inferioare nu au sesizat că în speță a fost încălcat dreptul asupra proprietății private, drept consfințit în art. 9 alin. (2) din Constituție, din care rezultă că proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului. Mai mult, instanțele de judecată nu au luat în considerare și prevederile art. 46 din Constituție, potrivit cărora dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

33. A menționat că instanțele ierarhic inferioare au apreciat scrisoarea din 27 februarie 2020 adresată Primăriei comunei Lăpușna diametral opus, doar cu scop de a justifica soluția de respingere a acțiunii. Această interpretare arbitrară a dus la emiterea unui soluții ilegale, fapt prin ce reclamantului i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil.

34. A notat că instanțele inferioare au evitat să se expună asupra înscrisurilor, și anume somația administratorului întreprinderii din 23 martie 2020 către Primăria comunei Lăpușna și Consiliul local Lăpușna, din care se denotă că repetat a solicitat ultimilor să se conformeze cerințelor proprietarului de drept asupra imobilului în litigiu și ca în termen de 10 zile să elibereze spațiul unde se petrecea ședințele Consiliului, beciul sub agenda locală, a garajului, un ambar din ardezie în care se păstrează lemnele pentru foc cât și accesul spre garaj. În caz contrar proprietarul va trece la apărarea forțată a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile din comuna Lăpușna, str. A. Lăpușneanu 97, cu aplicarea tuturor consecințelor, inclusiv evacuarea forțată, încasarea cheltuielilor judiciare, prejudiciului material, cheltuielilor de asistență juridică cât și sesizarea organelor de apărare a ordinii publice.

35. Recurentul a specificat că argumentul instanței de apel precum că reclamantul nu ar fi prezentat dovada faptului că ar fi încheiat vreun contract de dare în locațiune a imobilului în litigiu, nu este justificat sub nici o formă, or întreprinderea nu avea posibilitatea să beneficieze de bunul său atâta cât era ocupat abuziv, nu putea să îl prezinte persoanelor pentru închiriere fără acordul și posibilitatea de acces în imobil, dar putea să se folosească de bunul său așa cum avea activitate comercială fără a avea careva impedimente și cheltuieli suplimentare.

36. A mai adăugat că instanțele de judecată au evitat să se expună și asupra înscrisului – reclamația administratorului întreprinderii din 27 mai 2020, precum și au tăinuit să se expună în privința răspunsului Consiliului local Lăpușna din 01 iunie 2020, prin care acesta tacit a acceptat ca ulterior să încheie contract de locațiune și să achite restanța la chiria spațiului ocupat.

37. A susținut că instanța de apel a interpretat eronat legea, nu a elucidat situația în care reclamantul a demonstrat prin nenumăratele adresări (cereri, reclamații, oferte) prin care a cerut pârâtului să încheie contract de locațiune, sau după caz să elibereze spațiile ocupate, alegându-se cu refuzuri formale sau în general nu a reacționat în nici un fel. Argumentul instanței de judecată privitor la lipsa unui contract este arbitrar, or, din materialele și înscrisurile anexate se deduce ocuparea abuzivă din partea pârâtului a imobilului în litigiu, fără a îndeplini obligațiile solicitate de reclamant, apoi pârâtul a comis o faptă ilicită, un delict, încălcând orice drept al reclamantului asupra bunului proprietate privată.

38. A explicat că este absolut nejustificată și motivarea instanței de apel precum că reclamantul nu ar fi probat venitul ratat, or, în acest sens a fost prezentat Raportul de evaluare nr. 0142 din 15 mai 2020. Arbitrară este și invocarea instanței de apel că spațiul este ocupat de alți doi agenți economici, nefiind specificat ce suprafață este folosită de Primăria comunei Lăpușna. Deoarece atât în cererea de chemare în judecată, cât și în cererea de apel s-a invocat că din spațiul imobilului în litigiu în mărime de 374,7 m², Primăria ocupă samavolnic suprafața de 349,7 m².

39. A indicat că instanțele ierarhic nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei. Astfel, atât instanța de fond cât și instanța de apel a motivat absolut arbitrar faptul că Primăria comunei Lăpușna nu a participat la procedura de mediere dintre întreprinderea reclamantă și Societatea pe Acțiuni „Agrolaprod”, or, Primăria nu avea la acea etapă nici un contract de locațiune cu vânzătorul sau cumpărătorului imobilului în litigiu, aceștia urmau să se conformeze cerințelor de a închiria bunul imobil sau de a-l elibera. Faptul dat a fost expus și prin decizia Curții de Apel Chișinău, care au examinat recursul Primăriei aferent la examinarea cererii privind evacuarea forțată din imobil, unde s-a constatat că Primăria comunei Lăpușna nu este parte a procesului și nu poate pretinde la ceva.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

40. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede următoarele:
„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

41. Art. XI, alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) stipulează că:

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor”.

42. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

43. Art. 432 Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) reglementează că:

„(1) Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

47. Art. 440 din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. (2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

MOTIVAREA INSTANȚEI

48. Cu referire la termenul de declarare a recursului, prevăzut la art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă sus-citat, instanța de recurs menționează că din materialele dosarului rezultă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțată la 23 noiembrie 2022 și decizia instanței de apel notificată pe adresa electronică a reprezentantului recurentei la data de 30 ianuarie 2023 (f.d. 182). Prin urmare, recursul depus la data de 07 februarie 2023 este în termen.

49. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură

civilă, în vigoare la data declarării recursului.

50. Din analiza recursului depus de Întreprinderea Individuală „Baraș Boris”, reprezentată de avocatul Marin Popa, rezultă că recurenta a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (1), (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

51. Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător.

52. În consecință, nu există aparența unei încălcări a drepturilor recurteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

53. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

54. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că recurenta a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art. 432 alin (2) CPC, nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

55. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând, existența circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, și anume, dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, nu a stabilit.

56. În acest context, Completul de judecată reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

57. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

58. În speță, Completul de judecată menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

59. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

60. Drept urmare, Completul de judecată reține că argumentele invocate de către Întreprinderea Individuală „Baraș Boris”, reprezentată de avocatul Marin Popa, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

61. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază recursul declarat de către Întreprinderea Individuală „Baraș Boris”, reprezentată de avocatul Marin Popa, ca fiind inadmisibil.

62. Ținând cont de prevederile art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Consideră inadmisibil recursul declarat de către Întreprinderea Individuală „Baraș Boris”, reprezentată de avocatul Marin Popa, împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă